

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ НА УЧЕНИЧЕСКАТА ОЛИМПИАДА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА УЧЕБНАТА 2019 – 2020 ГОДИНА

I. Състезателни групи

Олимпиадата се провежда в три кръга със следните състезателни групи:

- **Общински и областен кръг**
 1. група – V клас
 2. група – VI клас
 3. група – VII клас
 4. група – VIII, IX, X клас (сборна група)
 5. група – XI клас
 6. група – XII клас
- **Национален кръг**
 1. група – VII клас
 2. група – VIII, IX, X клас (сборна група)
 3. група – XI клас
 4. група – XII клас

II. Административно обезпечаване

Организацията и провеждането на трите кръга на олимпиадата се обезпечават при спазване на Регламента на олимпиадата, на Заповед № РД 09-2149/27.08.2019 г. (Приложение 1) на министъра на образованието и науката, с която са утвърдени графици за организирането и провеждането на ученическите олимпиади за учебната 2019/2020 година, и на Заповед № РД 09-2784/29.10.2019 г. на министъра на образованието и науката, с която са утвърдени Правила за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните и в чуждестранните училища на територията на Република България.

III. Форма на проверка на знанията и уменията

Формата на проверката на знанията и уменията на учениците по български език и литература е писмена и в трите кръга на олимпиадата, като за областния и за националния кръг е задължително и анонимна за следните четири състезателни групи: VII клас, VIII – X клас, XI клас и XII клас.

IV. Оценявани компетентности

- **Общински и областен кръг**

Оценяваните компетентности за учениците от V до XII клас са компетентности, базирани в учебните програми по български език и литература за *общообразователната/задължителната подготовка*, като се оценяват знания и умения, придобити в целия курс на обучението до момента на провеждане на общинския/областния кръг на олимпиадата.

- **Национален кръг**

- Оценяваните компетентности за учениците от VII клас и от VIII – X клас са компетентностите, базирани в учебните програми по български език и литература за *общообразователната подготовка*, като се оценяват знания и умения, придобити в целия курс на обучението до момента на провеждане на националния кръг.

- Оценяваните компетентности за учениците от XI клас са компетентностите, базирани в учебните програми по български език и литература *за задължителната и за профилираната подготовка в XI клас*, като се оценяват знания и умения, придобити в целия курс на обучението до момента на провеждане на националния кръг.

- Оценяваните компетентности на учениците от XII клас са компетентностите, базирани в учебните програми по български език и литература *за задължителната и за профилираната подготовка в XI и в XII клас*, като се оценяват знания и умения, придобити в целия курс на обучението.

V. Формат

- V клас – трансформиращ преразказ на неизучаван художествен текст (от името на неутрален разказвач или от името на герой)

- VI клас – сбит преразказ на неизучаван (откъс от) художествен текст (в обем до 3 стандартни страници – WORD, A4, Times New Roman, 12pt)

- VII клас – тест с 30 (тридесет) задачи и отговор на литературен въпрос. (В теста се включват задачи с четири възможни отговора, от които само един е верният, както и задачи със свободен отговор. Системата от задачи по български език се определя от задължителното учебно съдържание, включено в учебните програми от V до VII клас, като се оценяват знанията и уменията, придобити в обучението до VII клас включително, а по литература – от задължителното учебно съдържание, свързано с творби от българската литература и включено в учебните програми за VI и за VII клас. Отговорът на литературен въпрос е в обем до три страници.)

- VIII – X клас – тест с 30 (тридесет) задачи, в който се включват задачи с четири възможни отговора, от които само един е верният, както и задачи със свободен отговор. Чрез теста се оценява функционалната грамотност по четене на учениците – уменията за намиране и извличане на информация от (откъс от) текст, за тълкуване на (откъс от) текст и за оценяване формата и съдържанието на (откъс от) текст. Системата от задачи се базира на (откъси от) три текста – научен, медиен и неизучаван художествен. Чрез задача за редактиране в теста се оценява и езиковата грамотност на учениците.

- XI клас:

- на общинския и на областния кръг на олимпиадата се дава възможност учениците да изберат един от следните два варианта на задача: създаване на интерпретативно съчинение или на есе;

- на националния кръг на олимпиадата се дава възможност учениците да изберат един от следните три варианта на задача: създаване на интерпретативно съчинение по зададен проблем; създаване на интерпретативно съчинение по проблем, интерпретиран в (откъс от) литературен текст; създаване на есе по проблем, интерпретиран в литературен текст.

- XII клас:

- на общинския и на областния кръг на олимпиадата се дава възможност учениците да изберат един от следните два варианта на задача: създаване на интерпретативно съчинение или на есе;

- на националния кръг на олимпиадата се дава възможност учениците да изберат един от следните два варианта на задача: създаване на интерпретативно съчинение по зададен проблем; създаване на интерпретативно съчинение по проблем, интерпретиран в (откъс от) литературен текст.

На учениците от VII клас, от XI клас и от XII клас и на трите кръга се предоставя за ползване конкретният литературен текст, върху който е формулирана съответната задача, само ако е в обем до 1 стандартна страница (WORD, A4, Times New Roman).

VI. Времетраене

- V клас – 2 (два) астрономически часа (това времетраене включва и 15 (петнадесет) минути за самостоятелно прочитане на текста от всеки ученик)
- VI клас – 2 (два) астрономически часа (това времетраене включва и 20 (двадесет) минути за самостоятелно прочитане на текста от всеки ученик)
- VII клас – 3 (три) астрономически часа
- VIII – X клас – 3 (три) астрономически часа
- XI клас – 4 (четири) астрономически часа
- XII клас – 4 (четири) астрономически часа

За учениците от V клас и от VI клас на общинския и на областния кръг текстът за преразказ се прочита един път от учител, като времето за прочит не се включва във времето за работа на учениците.

VII. Изготвяне на задачите и определяне на темите

- **Общински кръг**
Училищната комисия изготвя задачите и определя темите.
- **Областен и национален кръг**
Националната комисия изготвя задачите и определя темите.

VIII. Оценяване

Оценяването във всеки кръг за V клас, за VI клас, за VII клас и за VIII – X клас е с точки, а за XI клас и XII клас – с оценки по шестобалната система с точност до 0,25 (двадесет и пет стотни).

Общински и областен кръг

Проверяването и оценяването на писмените работи за общинския кръг се организират от директора на съответното училище, а за областния кръг – от началника на РУО.

Училищните и областните комисии оценяват писмените работи според единни критерии за оценяване, предоставени на експертите по български език и литература в РУО от националната комисия. Всяка писмена работа се проверява и оценява от двама оценители, които работят независимо един от друг, отбелязват допуснатите грешки и попълват протокол с точките за съответната писмена работа. Окончателният резултат се формира като средноаритметичен от резултатите на двамата оценители.

- Максималният брой точки за V клас и за VI клас е 30 (тридесет).
- Максималният брой точки за VII клас е 100 (сто), като тестовата част се оценява с максимум 60 (шестдесет) точки, а отговорът на литературен въпрос – с максимум 40 (четиридесет) точки.
- Максималният брой точки за групата VIII – X клас е 80 (осемдесет).

Национален кръг

- VII клас:

Всяка писмена работа от националния кръг се проверява и оценява от трима членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, отбелязват допуснатите грешки и попълват протокол с точките за съответната писмена работа. Окончателният резултат (средноаритметичният брой точки на тримата оценители) не подлежи на обжалване.

- VIII – X клас

Всяка писмена работа от националния кръг се проверява и оценява от трима членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, отбелязват допуснатите грешки и попълват протокол с точките за съответната писмена работа.

Окончателният резултат (средноаритметичният брой точки на тримата оценители) не подлежи на обжалване.

- **XI клас**

Всяка писмена работа от националния кръг се проверява от всеки член на националната комисия, който не отбелязва нищо по нейните страници. Всяка работа се оценява по шестобалната система с точност до 0,25 (двадесет и пет стотни). Въз основа на тези първични оценки се изчислява оценка като тяхна средноаритметична стойност. Оценката от националния кръг е окончателна и не подлежи на обжалване. Оценените писмени работи от националния кръг за XI клас се класират в низходящ ред.

- **XII клас**

Всяка писмена работа от националния кръг в XII клас се проверява от всеки член на националната комисия, който не отбелязва нищо по нейните страници. Всяка работа се оценява по шестобалната система с точност до 0,25 (двадесет и пет стотни). Въз основа на тези първични оценки се изчислява оценка като тяхна средноаритметична стойност. Оценката от националния кръг е окончателна и не подлежи на обжалване. Оценка отличен (6) се поставя с консенсус между членовете на националната комисия, като се отчита получената средноаритметична оценка и натрупването на отлични оценки от първичното оценяване на всеки един от членовете на комисията.

IX. Класиране

- Ученици от V клас и от VI клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 27 (двадесет и седем) до 30 (тридесет) точки.

- Ученици от VII клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 90 (деветдесет) до 100 (сто) точки, като се класират по низходящ ред.

За участие в националния кръг областните комисии предлагат учениците, чиито писмени работи са получили от 90 (деветдесет) до 100 (сто) точки, като ги класират по низходящ ред.

За националния кръг в VII клас се класират по низходящ ред първите 40 (четиридесет) седмокласници от допуснатите от областния кръг. Когато седмокласниците, допуснати от областния кръг, са повече от 40 (четиридесет), националната комисия арбитражира неразсекретените писмени работи, като всяка писмена работа се проверява и оценява от трима членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, попълват протокол с точките за съответната писмена работа и полученият средноаритметичен резултат е окончателен. Националната комисия решава въз основа на направеното окончателно класиране (след арбитражирането) кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им не трябва да надхвърля 40 (четиридесет). Окончателното класиране не подлежи на обжалване.

Националната комисия разсекретява окончателно оценените писмените работи и извършва крайното класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитражирани работи.

На националния кръг в VII клас се определят ученици на първо, второ и трето място според получения брой точки в низходящ ред. Тези ученици получават от Министерството на образованието и науката (МОН) удостоверение за максимален резултат от 100 (сто) точки, който им дава право за участие в класирането по Наредба № 10/01.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование вместо резултата от НВО по български език и литература през настоящата учебна година.

- Ученици от VIII – X клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 70 (седемдесет) до 80 (осемдесет) точки, като се класират по низходящ ред.

За участие в националния кръг областните комисии предлагат учениците, чиито писмени работи са получили от 70 (седемдесет) до 80 (осемдесет) точки, като ги класират по низходящ ред.

Националната комисия разсекретява писмените работи и извършва крайното класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитражни работи. Националната комисия решава въз основа на направеното окончателно класиране (след арбитражането) кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им не трябва да надхвърля 20 (двадесет).

Учениците, класирани на националния кръг на първите три места, получават грамота от МОН.

- Ученици от XI клас и XII клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили оценка най-малко отличен (5,50), като се класират по низходящ ред.

За участие в националния кръг областните комисии предлагат ученици от XI и от XII клас, писмените работи на които са получили оценка най-малко отличен (5,50).

Когато учениците, допуснати от областния кръг, са повече от 20 (двадесет) от XI клас и повече от 40 (четиридесет) от XII клас, националната комисия извършва окончателно оценяване на писмените работи на предложените за участие в националния кръг, като всяка писмена работа се оценява от двама оценители и получената средноаритметична оценка е окончателна. Окончателно оценените (арбитражните) работи се класират в низходящ ред. Националната комисия решава въз основа на направеното класиране кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им не трябва да надхвърля 20 (двадесет) от XI клас и 40 (четиридесет) от XII клас. Националната комисия изработва рецензия за всяка от работите на учениците, които са предложени от областните комисии за участие, но не са допуснати до националния кръг.

Националната комисия разсекретява писмените работи след окончателното им оценяване и извършва крайното класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитражни работи.

Оценките на учениците, поставени от националната комисия след арбитража на писмените работи от областния кръг, са окончателни и не подлежат на обжалване.

Учениците от XI клас, класирани на националния кръг на първите три места, получават грамота от МОН.

Със званието „лауреат“ на Националната олимпиада по български език и литература се удостояват учениците от XII клас, чиито писмени работи са получили оценка отличен (6) на националния кръг. Тези ученици получават удостоверение за званието „лауреат“ от МОН, след като изпратят по електронен път на експерта по български език и литература в МОН сканирана издадената диплома за средно образование.

- Учениците от всички класове, участвали на националния кръг, получават грамота за участие, подписана от председателя на националната комисия.